

Renata Spisak - Sowa
psycholog, psychoterapeuta

***Budowanie
odporności psychicznej
i jej wpływ na zdrowie
dzieci, nastolatków
i dorosłych***

ZDROWIE

- ▶ Stan dobrego samopoczucia fizycznego, psychicznego
  - ▶ i społecznego.

▶ ZDROWIE PSYCHICZNE

- ▶ Stan dobrostanu psychicznego, umożliwiający ludziom radzenie sobie ze stresem życiowym, realizowanie swoich możliwości, uczenie się i pracę oraz wnoszenie wkładu w życie swojej społeczności (WHO,2022)

ODPORNÓŚĆ FIZYCZNA - zdolność organizmu do radzenia sobie z przeciążeniem, chorobami i urazami i do szybkiej regeneracji po ich wystąpieniu

ODPORNÓŚĆ PSYCHICZNA

„sprężystość psychiczna”
„prężność osobowa”

wynik pomyślnego przystosowania się do trudów i wyzwań życiowych dzięki elastyczności poznawczej, emocjonalnej oraz behawioralnej oraz dostosowania się do wymagań zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych (Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne, 2024)

Zależy od niej, jak sprawnie radzimy sobie z trudnymi wydarzeniami życiowymi, jak reagujemy na zmiany, w jaki sposób podchodzimy do problemów i wyzwań - a także, w jaki sposób i w jakim tempie odzyskujemy równowagę psychiczną w sytuacjach trudnych lub traumatycznych.

CO PRZYCZYNIA SIĘ DO BUDOWANIA ODPOWNOŚCI PSYCHICZNEJ

► sprzyjające warunki rodzinne

- dobra opieka w pierwszych latach życia (teoria więzi - bezpieczna więź)
- rodzinna sieć opieki i wspierające relacje,
- bliska osoba w dzieciństwie; określone role, jasne zasady, jasna struktura funkcjonowania domu
- rozsądne oczekiwania rodziców

CO PRZYCZYNIA SIĘ DO BUDOWANIA ODPOWNOŚCI PSYCHICZNEJ

- ▶ **środowiskowe czynniki pozarodzinne**
  - konstruktywne relacje z rówieśnikami
  - pozytywne dorosłe osoby do naśladowania (nauczyciele, trenerzy, duchowni, sąsiedzi, bezpieczne sąsiedztwo i szkoła)

4 FILARY ODPORNOŚCI PSYCHICZNEJ

model 4C

Kontrola (poczucie wpływu na własne życie i zdolność zarządzania emocjami)

Zaangażowanie (wyznaczanie swoich celów, konsekwentne dążenie do nich i wytrwałość w realizacji zadań)

Wyzwania (spostrzeganie trudności jako wyzwań i okazji do nauki, rozwoju)

Pewność siebie (pozytywny obraz siebie, dostrzeganie swoich możliwości i ograniczeń, konstruktywne podejście do krytyki)

ODPORNOŚĆ PSYCHICZNA - JAK JĄ BUDOWAĆ W PRZEDSZKOLU I SZKOLE

- zapewnienie bezpiecznego środowiska i odpowiedniego wsparcia w procesie nauki / pracy, dostrzeganie mocnych stron, ale także trudności
- umożliwianie budowania relacji, doświadczania wsparcia społecznego
- edukacja emocjonalna, psychoedukacja
- budowanie poczucie kompetencji, wpływu na własne życie, wzmacniania poczucia własnej wartości
- podejmowanie wyzwań, wychodzenie poza strefę komfortu, pokonywanie własnych ograniczeń
- rozwijanie pasji i zainteresowań, kształtowanie umiejętności odpoczywania i budowania balansu między pracą, rodziną, pasjami, odpoczynkiem

„W życiu chodzi nie o to,
by czekać, aż burza minie,
ale o to, by nauczyć się
tańczyć w deszczu.”

Vivian Greene

Dziękuję za uwagę